

ชัยภูมิ

ชัยภูมิ เป็นเมืองที่เกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยมีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองนครราชสีมาคู่กับเมืองบุรีรัมย์ มาปรากฏชื่อทางประวัติศาสตร์อีกครั้ง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มีชาวเมืองเวียงจันทน์มีนายแลเป็นหัวหน้าพากันมาตั้งหลักปักฐานในบริเวณที่เรียกว่า โนนน้ำอ้อม และคงใช้ชื่อเมืองตามเมืองเดิมว่าชัยภูมิ ในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. 2369 เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ ก่อกบฏยกกองทัพเข้ามาตีเมืองนครราชสีมาและหัวเมืองรายทาง นายแลเจ้าเมืองชัยภูมิ ได้ยกไพร่พลไปสมทบกับกำลังของคุณหญิงโม ตีทัพของเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์แตกพ่ายไปได้ สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คุณหญิงโมเป็นท้าวสุรนารี และให้นายแลเป็นพระยาภักดีชุมพล เจ้าเมืองชัยภูมิตต่อมาที่สืบเชื้อสายมาจากพระยาภักดีชุมพล (แล) ก็ยังคงใช้ราชทินนามว่า พระยาภักดีชุมพล

ในปัจจุบัน ชัยภูมิเป็นจังหวัดที่นาท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของภาคอีสาน ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชัยภูมิคือ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย มัดหมี่ หมอนขิด ผ้าขิด และสินค้าเมืองที่ทำจากผ้าทอมือ เป็นต้น

การปกครอง

ชัยภูมิอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 342 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,778.287 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 14 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอจัตุรัส อำเภอภูเขียว อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านแท่น อำเภอแก้งคร้อ อำเภอคอนสารอำเภอเทพสถิตอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอภักดีชุมพล และกิ่งอำเภอเนินสง่า

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	จดจังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดลพบุรี

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ผ่านรังสิตวังน้อย จนถึงสามแยกจังหวัดสระบุรี เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) แล้วแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 ที่อำเภอสีคิ้ว อำเภอด่านขุนทด เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทางประมาณ 342 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครราชสีมา เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ-ขอนแก่น) ผ่านตำบลจ้อหอ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 205 ผ่านอำเภอโนนไทย ตรงไปจนถึงสี่แยกตำบลหนองบัวโคก อำเภอจัตุรัส เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 201 เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทาง 119 กิโลเมตร

รถโดยสาร บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถ กรุงเทพฯ-ชัยภูมิ ทุกวัน ติดต่อขอรายละเอียดได้ที่ สถานีขนส่งสายตะวันออก เฉียงเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 โทร. 936-2852-66

รถไฟ จากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) มีรถด่วน รถเร็ว กรุงเทพฯ-หนองคาย บริการทุกวันโดยลงที่สถานีบัวใหญ่ จากนั้นสามารถต่อรถโดยสารประจำทางที่สถานีเดินรถไปอีก 51 กิโลเมตร รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่ แผนกบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 223-7010, 223-7020

เครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ยังไม่มีบริการเที่ยวบินไปจังหวัดชัยภูมิ หากประสงค์จะเดินทางไปโดยเครื่องบิน จะต้องลงที่จังหวัดขอนแก่น จากนั้นสามารถต่อรถโดยสารจากจังหวัดขอนแก่นย้อนกลับเข้าชัยภูมิ ระยะทางประมาณ 150 กิโลเมตร หรือจะลงที่จังหวัดนครราชสีมา แล้วต่อรถโดยสารเข้าจังหวัดชัยภูมิ ประมาณ 119 กิโลเมตร รายละเอียดติดต่อสอบถามได้ที่ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โทร. 280-0060, 628-2000

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอและกิ่งอำเภอต่างๆ

อำเภอบ้านเขว้า	13	กิโลเมตร
อำเภอหนองบัวระเหว	33	กิโลเมตร
อำเภอดอนสวรรค์	38	กิโลเมตร
อำเภอจัตุรัส	39	กิโลเมตร
อำเภอแก้งคร้อ	45	กิโลเมตร
อำเภอหนองบัวแดง	53	กิโลเมตร
อำเภอน้ำเหินจันรงค์	58	กิโลเมตร
อำเภอภูเขียว	77	กิโลเมตร
อำเภอบ้านแท่น	81	กิโลเมตร
อำเภอภักดีชุมพล	85	กิโลเมตร
อำเภอเกษตรสมบูรณ์	90	กิโลเมตร
อำเภอเทพสถิต	105	กิโลเมตร
อำเภอคอนสาร	125	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอเนินสง่า	30	กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอเมือง

อนุสาวรีย์พระยาภักดีชุมพล (แล) ประดิษฐานอยู่ตรงวงเวียนศูนย์ราชการ ปากทางเข้าสู่ตัวเมืองชัยภูมิ อนุสาวรีย์แห่งนี้ ชาวจังหวัดชัยภูมิได้ร่วมใจกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นการระลึกถึงพระยาภักดีชุมพล ผู้ก่อตั้งเมืองชัยภูมิ ซึ่งชาวชัยภูมิทั้งหลายเรียกท่านว่า “เจ้าพระยาแล”

ศาลเจ้าพ่อพระยาแล ตั้งอยู่ริมหนองปลาเฒ่า ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิ ประมาณ 3 กิโลเมตร แยกเข้าไปจากถนนใหญ่สายชัยภูมิ-บ้านเขว้า (ทางหลวงหมายเลข 225) เลี้ยวขวาเข้าสู่ริมหนองปลาเฒ่า ที่ริมน้ำแห่งนี้มีต้นมะขามใหญ่ วังกล่าวกันว่าเจ้าพระยาแลถูกทหารเวียงจันทน์ฆ่าที่นี้เมื่อปี พ.ศ. 2369 มีศาลสร้างด้วยไม้ตั้งอยู่ใต้ต้นมะขาม ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ชาวจังหวัดชัยภูมิได้พร้อมใจกันสร้างศาลพระยาภักดีชุมพลขึ้นประดิษฐานรูปหล่อของท่านไว้ภายใน เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองชัยภูมิ ทุกปีจะมีงานสักการะเจ้าพ่อพระยาแลตั้งแต่วันพุธแรกของเดือน 6 มีกำหนด 7 วัน 7 คืน

อุทยานแห่งชาติตาดโตน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของเทือกเขาภูแลนคา มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 134,737.50 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานฯ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2523 เป็นต้นกำเนิดของน้ำตกผาเอียง น้ำตกตาดกลาง และน้ำตกตาดโตน ผู้ประสงค์จะเข้าพักในบริเวณอุทยานฯ สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดและจองบ้านพักล่วงหน้าได้ที่กองอุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้บางเขน กรุงเทพฯ โทร. 579-7223, 5795734

การเดินทาง ไปตามทางหลวงหมายเลข 2051 จากตัวเมืองถึงที่ทำการอุทยานฯ ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร ถนนลาดยางตลอดสาย

น้ำตกตาดโตน เป็นน้ำตกที่มีลานหินกว้างลัดหล่นเป็นชั้นๆ สวยงามมาก ในฤดูน้ำหลากประมาณเดือนเมษายน-กันยายน จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อนและเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ศาลเจ้าพ่อตาดโตน (ด้วง) ตั้งอยู่ในบริเวณน้ำตกตาดโตน เป็นที่นับถือบูชาของชาวชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง เดิมเจ้าพ่อตาดโตนเป็นคนเชื้อสายเขมรอพยพเข้าเมืองไทย ในเวลาใกล้เคียงกับพ่อพระยาแล (พระยาภักดีชุมพล) ในช่วงที่ท่านอยู่เมืองไทย ท่านบำเพ็ญตนเป็นชีปะขาวยึดมั่นในสมณะกรรมฐาน ปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด และช่วยรักษาคนไข้ เป็นที่นับถือเลื่อมใสของราษฎรมาก เมื่อท่านถึงแก่กรรมจึงสร้างศาลขึ้นเพื่อเป็นที่เคารพสักการะของลูกหลานและประชาชนโดยทั่วไป โดยได้สร้างศาลไว้หลายแห่ง เช่น ศาลเจ้าพ่ออาจารย์ด้วง หรือศาลปู่ด้วงที่ช่องสามหมอ ศาลปู่ด้วงที่วัดพระพุทธชัยภูมิพิทักษ์ และศาลเจ้าพ่อตาดโตน (ด้วง) ที่บริเวณน้ำตกตาดโตน และปัจจุบันมีประเพณีรำผีฟ้า ผีทรงบวงสรวงเจ้าพ่อเป็นประจำทุกวันพุธ และมีการบวงสรวงใหญ่ปีละ 4 ครั้ง

ปราสาทคู่ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัว ตำบลในเมือง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 3 กิโลเมตร คือ จากจังหวัดชัยภูมิตามทางหลวงหมายเลข 202 ประมาณ 1 กิโลเมตร จะมีทางแยกเลี้ยวขวาเข้าปราสาทคู่เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร

ปราสาทคู่เป็นปราสาทอีกแห่งหนึ่ง ที่มีแผนผังและลักษณะเช่นเดียวกับปราสาทที่ไดพบหลักฐานว่าเป็นอโรคยาศาลที่สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 นั่นคือ มีปราสาทประธานอยู่ตรงกลาง 1 องค์ วิหารหรือบรรณาลัยด้านหน้า 1 หลัง ล้อมรอบด้วยกำแพง ซึ่งมีโคปุระเฉพาะด้านหน้าทั้งหมดก่อด้วยศิลาแลง ยกเว้นกรอบประตูหน้าต่าง ทับหลัง เสาประดับเป็นหินทราย หันหน้าไปทางทิศตะวันออก นอกกำแพงตรงมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีสระน้ำ 1 สระ ยังคงสภาพสมบูรณ์ดีมาก โดยเฉพาะปราสาทประธานซึ่งมีผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 5 เมตร ย่อมุมไม้สิบสอง ด้านหน้ามีประตูเข้าออกทำเป็นมุขยื่นออกมา ผังปราสาทอีก 3 ด้านเป็นประตูหลอกเหนือประตูหลอกด้านทิศเหนือยังมีทับหลังติดอยู่ จำหลักภาพตรงกลางเป็นพระพุทธรูปประทับนั่งปางสมาธิเหนือหน้ากาล ซึ่งจับท่อนพวงมาลัยไว้ด้วยมือทั้งสองข้าง ด้านข้างทางซ้ายและขวาจำหลักรูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร 4 กร กับรูปนางปรัชญาปารมิตา ด้านหน้ายังมี

ทับหลังเช่นกัน สันนิษฐานว่าสลักเป็นภาพเดียวกัน แต่ปัจจุบันลบเลือนมาก ที่ช่องประตูหลอกด้านทิศเหนือยังมีพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ ศิลปะแบบทวารวดี ขนาดสูง 1.75 เมตร หน้าตักกว้าง 75 เมตร ประดิษฐานอยู่ 1 องค์ ซึ่งเป็นของที่เคลื่อนย้ายมาจากที่อื่น นอกจากนี้ยังพบทับหลังและองค์ประกอบสถาปัตยกรรมอื่นๆ เช่น เสาประดับประตู

ภูแฝด เป็นเนินเขาเตี้ยๆ มีรอยพระพุทธรูปในก้อนหินคล้ายๆ พระพุทธรูปที่จังหวัดสระบุรี ในท้องที่ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศเหนือประมาณ 18 กิโลเมตร (เส้นทางเดียวกับภูพระ) แยกขวาเข้าไปประมาณ 5 กิโลเมตร มีต้นไทร สนฉัตร ต้นจำปา และพันธุ์ไม้นานาชนิดทางเข้าวัดทั้งสองข้างมีต้นไม้ร่มรื่นยิ่งนัก หากจะชมรอยพระพุทธรูปสามารถชกอุกดูจากแม่ชีที่วัดได้

ภูพระ ตั้งอยู่ที่บ้านนาโกเซา ตำบลนาเสียว การเดินทางจากตัวเมืองชัยภูมิ มาตามทางหลวงหมายเลข 201 (ชัยภูมิ-ภูเขียว) ประมาณ 13 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายตามทางสายนาเสียว-ห้วยชัน เข้าไปประมาณ 5 กิโลเมตร ถึงแยกซ้ายเข้าวัดศิลาอาสน์ (ภูพระ) อีกประมาณ 1 กิโลเมตร รดยนต์แล่นได้ตลอดถึงลาดเขาเป็นทางลูกรังอัดแน่น

ภูพระ เป็นภูเขาเตี้ยๆลูกหนึ่ง ที่ผิงของลาดเขาจำหลักเป็นภาพพระพุทธรูปกลุ่มหนึ่ง ซึ่งคือที่มาของชื่อเขาภูพระ ด้านซ้ายจำหลักเป็นพระพุทธรูปใหญ่องค์หนึ่งประทับนั่งขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้าง 5 ฟุต สูง 7 ฟุต พระหัตถ์ขวาวางอยู่ที่พระเพลา พระหัตถ์ซ้ายพาดอยู่ที่พระขงส์ (พระหัตถ์อยู่ในท่าตรงข้ามกับปางมารวิชัย) เรียกกันว่า พระเจ้าตื้อ ถัดมาด้านซ้ายมือมีลักษณะเป็นเสานหิน รอบเสาจำหลักเป็นพระพุทธรูปอีก 7 องค์ ประทับนั่งเรียงแถวขนาดใหญ่เล็กลดหลั่นกัน ปางสมาธิ 5 องค์ ปางเดียวกับพระเจ้าตื้อ 2 องค์ ล้วนขัดสมาธิเพชร นอกจากนี้ระหว่างกลางที่ผิงยังมีพระพุทธรูปสลักลักษณะเดียวกันอีก 1 องค์ขนาดเล็กสูงประมาณ 7 นิ้ว

พระพุทธรูปเหล่านี้มีพระพุทธรูปลักษณะเป็นแบบพระพุทธรูปอุททอง มีอายุอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 18-19 ร่วมสมัยอยุธยาตอนต้นทุกๆปีมีงานนมัสการพระพุทธรูปที่ภูพระ ในกลางเดือน 5 เริ่มต้นวันขึ้น 14 ค่ำ รวม 3 วัน ทุกปี

โบสถะบ้านกุดโง้ง ตำบลกุดตุ้ม การเดินทางจากจังหวัดชัยภูมิตามทางหลวงหมายเลข 202 ประมาณ 12 กิโลเมตร ถึงบ้านกุดตุ้ม เลี้ยวขวาเข้าเส้นทางสายกุดตุ้ม-บึงค้ำ เข้าไปตามทางจนถึงหมู่บ้านกุดโง้ง และต่อไปถึงวัดกุดโง้ง

วัดกุดโง้ง เป็นสถานที่รวบรวมโบสถะที่พบในบริเวณรอบๆหมู่บ้าน โดยนำมาเก็บรักษาไว้ในอาคารไม้ที่ปลูกสร้างทางด้านซ้ายของโรงเรียนบ้านกุดโง้ง โบสถะทั้งหมดทำด้วยหินทราย มีลักษณะเป็นแผ่นขนาดค่อนข้างใหญ่ ปลายมนแหลม ด้านหน้าจำหลักลายและบางแผ่นมีจารึกอยู่ที่ด้านหลังด้วย เฉพาะที่สลักลวดลายเก็บรักษาไว้ในอาคาร ชนิดแผ่นเรียบและรูปสลักปักไว้ที่พื้นด้านนอก

ลวดลายที่ปรากฏบนโบสถะมักเป็นเรื่องราวทางพุทธศาสนาเล่าเรื่องชาดกตอนต่างๆ เช่น พรหมนารอทชาดก หรือเป็นภาพรูปเคารพ เช่น ภาพพระโพธิสัตว์ประทับยืนบนดอกบัว ภาพพระพุทธรูปเจ้าประทับนั่งบนบัลลังก์ใต้ต้นโพธิ์ หรือรูปสลักซึ่งมักปักดินอยู่นอกอาคารเห็นเพียงยอดสลัก ส่วนองค์ระฆังรูปหม้อน้ำคงจะฝังอยู่ใต้ดินนับเป็นกลุ่มเสมาที่สวยงามแห่งหนึ่งในอีสาน นอกจากนี้ระหว่างทางเข้าหมู่บ้านซ้ายขวาของถนน ยังมีเสมาหินทรายขนาดต่างๆ กันปักอยู่เป็นระยะ

น้ำตกผาเอียง อยู่ในท้องที่อำเภอเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ 32 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2159 (ชัยภูมิ-หนองบัวแดง) เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีลักษณะเป็นหน้าผาเอียงตัดลำห้วย และทำให้น้ำตกเอียงเข้าทางผาด้านใดด้านหนึ่ง เป็นน้ำตกที่อยู่ด้านทิศตะวันตกของอุทยานแห่งชาติตาดโตน ที่ลำห้วยชีลอง บริเวณรอบน้ำตกนี้เป็นป่าดงดิบแล้งค่อนข้างหนาที่ และยังมีไม้ขนาดใหญ่อยู่มาก ทำให้บรรยากาศร่มรื่น เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจอย่างยิ่ง

น้ำตกตาดฟ้า ตาดฟ้าหรือถ้ำเตี้ย เป็นถ้ำเล็กๆ อยู่เชิงเขาภูอิเฒ่า และมีน้ำตกเป็นลานหินลาดชันกว้างประมาณ 15-20 เมตร ยาวโดยตลอด 80-90 เมตร ลาดชันประมาณ 30 องศา มีน้ำไหลตลอดปี มีแอ่งน้ำให้อาบหรือเล่นได้ อยู่ในท้องที่ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง ห่างจากจังหวัดไปทางทิศเหนือ ประมาณ 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 201

สระหงษ์ อยู่ในบริเวณวัดเขาสระหงษ์ เป็นสระโบราณอยู่กลางเนินเขาเตี้ยๆ กว้างประมาณ 5 วา ห่างจากสระนี้ประมาณ 3 เมตร มีหินก้อนหนึ่งลักษณะคล้ายรูปหงษ์ ซึ่งเป็นเองโดยธรรมชาติ อยู่ในท้องที่ตำบลตาเสียว อำเภอเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศเหนือประมาณ 12 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2051 ทางด้านซ้ายมือ (ทางแยกเข้าอ่างเก็บน้ำช่อระกา)

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอบ้านเขว้า

(ทางหลวงหมายเลข 225)

บ้านเขว้า เป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการทอผ้าไหม และผ้าฝ้ายที่มีคุณภาพดี ลวดลายสวยงามแห่งหนึ่งในภาคอีสาน โดยเฉพาะผ้าไหมมัดหมี่ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในหมู่นักนิยมใช้

ผ้าพื้นเมืองของไทย อำเภอบ้านเขว้าอยู่ห่างจากอำเภอเมืองชัยภูมิประมาณ 13 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 225 นอกจากนี้บริเวณหนองใหญ่ในอำเภอบ้านเขว้ายังเป็นที่อยู่ของนกเป็ดน้ำซึ่งอพยพย้ายที่อยู่อาศัยวางไข่ในประมาณเดือนตุลาคม-มกราคมอีกด้วย

กู่แดง ตั้งอยู่ที่ตำบลตลาดแร้ง การเดินทางจากตัวจังหวัดชัยภูมิ มาตามทางหลวงหมายเลข 225 ผ่านอำเภอบ้านเขว้าจนถึงบ้านหลุมโพธิ์ประมาณ 30 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาไปบ้านกุดยางประมาณ 8 กิโลเมตร กู่แดงตั้งอยู่ภายในวัดกุดยาง (กู่แดง)

กู่แดง เป็นโบราณสถานแบบขอมอีกแห่งหนึ่ง เป็นอาคารหลังเดียว ปัจจุบันคงเหลือเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมก่อสูงด้วยศิลาแลง มีร่องรอยบันไดทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน ตัวอาคารผนังก่ออิฐแต่หักพังหมด คงเหลือเสากรอบประตูทั้ง 4 ด้าน และยังพบทับหลังซึ่งตกอยู่ที่พื้นด้านทิศตะวันออก สลักเป็นภาพพระกฤษณะประลองกำลังกับช้าง ส่วนทางด้านเหนือถูกตัดแปลงไปบ้างโดยทางวัดได้สร้างพระพุทธรูปประทับนั่งพร้อมบันไดทางขึ้นครอบอาคารเดิม โบราณสถานแห่งนี้ประมาณอายุจากลวดลายทับหลังราวพุทธศตวรรษที่ 16 ตรงกับศิลปะเขมรแบบบาปวน

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอภูเขียว

(ทางหลวงหมายเลข 201)

ศูนย์รวมไม้ตัดบ้านเข้ อยู่บนทางหลวงหมายเลข 201 จากตัวเมืองชัยภูมิก่อนถึงอำเภอภูเขียวประมาณ 1 กิโลเมตร สองข้างทางจะเป็นแหล่งจำหน่ายไม้ตัด ซึ่งเป็นไม้ประดับที่สวยงามมาก เป็นอาชีพของชาวบ้านแคว่โดยเฉพาะ โดยนำไม้ประเภทข่อย มะสัง ตะโก จากในป่าลึกๆ นำมาตัดให้เป็นรูปทรงที่สวยงาม และจำหน่ายในราคาที่ย่อมเยาแก่นักเดินทางที่ผ่านไปมาเพื่อนำมาประดับบ้าน

พระธาตุหนองสามหมื่น หรือ พระธาตุบ้านแก้ง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านแก้ง การเดินทางจากจังหวัดชัยภูมิตามทางหลวงหมายเลข 201 ประมาณ 5 กิโลเมตร ถึงสี่แยกเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 201 สู่อำเภอภูเขียว เลี้ยวไปจนถึงบ้านหนองสองห้อง ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 2055

ประมาณ 9 กิโลเมตร ถึงบ้านแก้ง เลี้ยวซ้ายเข้าวัดบ้านแก้งอีกประมาณ 5 กิโลเมตร องค์พระธาตุตั้งอยู่ภายในวัด

พระธาตุสามหมื่น เรียกชื่อตามหนองน้ำสามหมื่น ซึ่งตั้งห่างออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด เป็นพระธาตุที่มีลักษณะสวยงาม และสมบูรณ์ที่สุดองค์หนึ่ง ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อใด แต่จากลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่ผสมผสานกันระหว่างล้านนา ล้านช้าง และอยุธยาสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 21-22 ในสมัยพระไชยเชษฐาธิราชแห่งราชอาณาจักรลาว

พระธาตุสามหมื่นมีลักษณะเป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองตั้งอยู่บนฐานเขียงรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างประมาณ 32.70 เมตร สูงถึงยอดประมาณ 45.30 เมตร มีบันไดทางขึ้นทั้งสี่ด้านเหนือฐานเขียงเป็นฐานบัวคว่ำบัวหงายรองรับองค์พระธาตุ ซึ่งมีซุ้มทั้งสี่ทิศ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางรำพึง และปางลีลาภายในองค์พระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้ารูปแบบดังกล่าวอาจเปรียบเทียบกับพระธาตุอื่นๆ ทั้งในนครเวียงจันทน์และในเขตไทย เช่น พระธาตุวัดเทพพล เมืองเวียงคุก จังหวัดหนองคาย พระธาตุศรีเมือง นครเวียงจันทน์ เป็นต้น

นอกจากนี้ บริเวณที่ตั้งพระธาตุสามหมื่น แต่เดิมก็เคยเป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่มีขนาดใหญ่เมืองหนึ่งอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12-16 ด้วยปรากฏร่องรอยของคูน้ำคันดินและโคกเนินโบราณสถานหลายแห่ง โบราณวัตถุสำคัญที่พบทั้งในและนอกเขตคูเมืองหลายชิ้นได้นำมาเก็บรักษาไว้ที่วัด เช่น กลุ่มใบเสมาหินทราย บางแผ่นก็มีจารึกอักษรปัลลวะภาษาสันสกฤตอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12-14 และมีแผ่นหนึ่งนำไปตั้งเป็นหลักเมืองประจำอำเภอภูเขียวด้วย นอกจากนี้ยังมีประติมากรรมรูปเคารพอีก 2 ชิ้น สภาพชำรุดชิ้นหนึ่งคล้ายเศียรพระพุทธรูปนาคนปรกในศิลปะขอมแบบบาปวนอายุราวพุทธศตวรรษที่ 18 พระธาตุสามหมื่นและบริเวณโดยรอบแห่งนี้จึงนับว่ามีความสำคัญและน่าสนใจมากแห่งหนึ่ง

ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์จากผ้าขิด กลุ่มสตรีทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองตม บนทางหลวงหมายเลข 201 จากหมู่บ้านตะโกตัดบ้านเข้ ประมาณ 5 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าไปอีก 3 กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านทอผ้าขิด ทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหมรวมทั้งหมอนขิดและหมอนจีบ

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอเทพสถิต

(ทางหลวงหมายเลข 201, 205)

ป่าหินงาม เป็นป่าที่มีหินก้อนใหญ่ๆ รูปร่างแปลกๆ กระจายอยู่เต็มไปหมด เป็นบริเวณกว่า 200 ไร่ มีต้นไม้เล็กใหญ่และกล้วยไม้ต่างๆ ขึ้นเต็มบริเวณ หินบางกลุ่มมีรูปร่างเหมือนตาปู บางกลุ่มมีรูปร่างเหมือนหัวพญานาค และบางกลุ่มเหมือนปราสาทโบราณ ในฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน มีดอกไม้ป่า

ช่อดอกกระเจียว มีสีชมพูอมม่วง ขึ้นอยู่เต็มบริเวณนั้น ลักษณะดอกกระเจียวคล้ายๆ ดอกชบาสวยงามมาก ส่วนหน้าหนาวประมาณเดือนธันวาคม-มกราคม มีดอกกล้วยไม้สีเหลืองขึ้นตามชอกหิน และมีดอกไม้ป่าหลายชนิดอยู่ในบริเวณนั้น

การเดินทาง จากตัวเมืองชัยภูมิไปตามเส้นทางสายชัยภูมิบ้านหนองบัวโคก (ทางหลวงหมายเลข 201) แล้วเลี้ยวขวาที่ทางแยกบ้านหนองบัวโคก เข้าเส้นทางสายหนองบัวโคก-ชัยบาดาล (ทางหลวงหมายเลข 205) ถึงอำเภอเทพสถิต ระยะทางประมาณ 112 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าป่าหินงามอีก 29 กิโลเมตร

น้ำตกเทพพนม เป็นน้ำตกขนาดกลาง อยู่ในบริเวณป่าทึบ อากาศร่มเย็นสบาย น้ำจะมากระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม ลักษณะของน้ำตกจะมีรูปร่างแปลกๆ มีหลายมุมต่างๆ กัน น้ำตกเทพพนมอยู่ห่างจากอำเภอเทพสถิตประมาณ 48 กิโลเมตร

น้ำตกเทพประทาน เป็นน้ำตกขนาดกลาง ลักษณะค่อนข้างแบน มีหินขนาดใหญ่เป็นลานกว้างลดหลั่นกันลงไปเป็นชั้นเตี้ยๆ และมีตอนที่สูงชันอยู่แห่งหนึ่ง มีน้ำมากระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม อยู่ห่างจากอำเภอเทพสถิตประมาณ 34 กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติไทรทอง มีเนื้อที่ 199,375 ไร่หรือ 319 ตารางกิโลเมตร อยู่ในท้องที่ 4 อำเภอ คือ อ.หนองบัวระเหว อ.เทพสถิต อ.ภักดีชุมพล อ.หนองบัวแดง เป็นป่าต้นน้ำลำธารของลำห้วยโปร่งขุนเพชร ลำห้วยเชียงทา ลำห้วยแซ่ ลำห้วยยา ลำน้ำเจา ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำชี นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์สวยงาม ภายในอุทยานฯ มีสถานที่ที่น่าสนใจคือ จุดชมวิวยวนเทือกเขาพังเหย สูงจากระดับน้ำทะเล 1,008 เมตร เป็นหน้าผาสูงชันระยะทางยาวประมาณ 3 กิโลเมตร มีลานหินทุ่งดอกกระเจียวหลากสีให้ชมปีละครั้งในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม สามารถใช้จักรยานภูเขาหรือตั้งแคมป์พักแรมบนทุ่งหญ้าได้ สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอคอนสาร (ทางหลวงหมายเลข 201 และ 12)

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว อยู่บนเส้นทางที่จะเข้าเขื่อนจุฬาภรณ์ ระหว่างกิโลเมตรที่ 24-25 ทางด้านซ้ายมือพื้นที่ครอบคลุมเขตป่าเขาของอำเภอคอนสาร เกษตรสมบูรณ์ และหนองบัวแดง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ เป็นศูนย์ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า การเพาะเลี้ยงและการขยายพันธุ์สัตว์ป่าประเภทสัตว์ปีกและสัตว์กีบ เช่น ไก่ฟ้าพญาลอน กุ้ง กวาง กระเจิง เป็นต้น โดยจัดที่อยู่ให้ใกล้เคียงธรรมชาติที่สุด และทำทางเดินให้ผู้สนใจและรักธรรมชาติได้เข้าไปศึกษาชีวิตสัตว์เหล่านั้นด้วย การเข้าชมถ้าเป็นคณะใหญ่ๆ ต้องขออนุญาตจากหัวหน้าเขตที่หน้าประตูทางเข้าก่อน เพราะในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องการความเงียบ จึงเหมาะสำหรับผู้สนใจศึกษาเรื่องชีวิตสัตว์เท่านั้น

ทุ่งกระมัง เป็นที่ราบกว้างใหญ่ซึ่งประกอบด้วยทุ่งหญ้า ซึ่งเรียกว่า “หญ้าสะบัด” กว้างขวางเขียวขจี ล้อมรอบด้วยภูเขา

ในเนื้อที่กว่า 1 ล้านไร่ อยู่ในเขตอำเภอคอนสาร ภูเขียว และเกษตรสมบูรณ์ เป็นโครงการในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์สัตว์ป่าและนำสัตว์ป่าคืนถิ่น เพราะในบริเวณนั้นมีสัตว์ประเภท กวาง กระเจิง และนกต่างๆ ชุกชุม ได้มีการนำเอาดินโป่งใส่ไว้เป็นจุดๆ ใกล้เคียงเก็บน้ำเพื่อให้สัตว์มากินดินโป่งนั้น สำหรับทุ่งหญ้าเขียวขจีนั้นก็ป็นอาหารของกวางและกวางในฤดูร้อน บางครั้งมีไฟป่าพัดมาทำให้ต้นหญ้าถูกไฟป่าไหม้หมด แต่เมื่อถึงเวลาฝนตกลงมา ต้นหญ้าก็จะแตกต้นอ่อนขึ้นมาเขียวอีกครั้งเพื่อเป็นอาหารของสัตว์ต่อไปบนยอดเนินเหนือบริเวณทุ่งกระมัง มีพระตำหนักที่ประทับอยู่เหนืออ่างน้ำ การเดินทางไปทุ่งกระมังใช้เส้นทางเดียวกับเส้นทางที่จะไปเขื่อนจุฬาภรณ์ ก่อนถึงอำเภอคอนสารประมาณ 50 เมตร มีทางลาดยางแยกซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 70 กิโลเมตร ในฤดูฝนการเดินทางโดยทั่วไปไม่สะดวก ถ้าจะเข้าไปชมควรใช้รถที่มีกำลังสูง เช่น ไฟร์วอลล์ ไดรฟ์ (Four Wheels Drive)

เขื่อนจุฬาภรณ์ (เขื่อนน้ำพรม) ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร ปิดกั้นลำน้ำพรมบนเทือกเขาขุนพาย ซึ่งเรียกบริเวณนั้นว่าภูหยวก ลักษณะเขื่อนเป็นเขื่อนหินทิ้ง แกนกลางเป็นดินเหนียว ตัวสันเขื่อนยาว 700 เมตร ความสูงจากฐานราก 70 เมตร เป็นลักษณะเขื่อนเอนกประสงค์ใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำเฉลี่ยปีละ 140 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในภาคอีสานได้อย่างเพียงพอ นอกจากนั้นยังช่วยในด้านเกษตรกรรมและในอ่างเก็บน้ำของเขื่อนยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดอีกด้วย

บริเวณเขื่อนมีทิวทัศน์ที่งดงามมาก อากาศเย็นสบายตลอดปี จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของจังหวัดชัยภูมิ ภายในบริเวณเขื่อนมีบ้านพักไว้รับรองนักท่องเที่ยว เรือสำหรับให้ล่องชมอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นเรือของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีจุดชมวิวยุทวิทัศน์เหนือเขื่อน และศูนย์ทดลองพืชเมืองหนาว ซึ่งประกอบด้วยไม้ดอกไม้ผลที่หาชมได้ยากในภาคอีสานไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมอีกด้วย

รายละเอียดบ้านพักรับรอง สามารถรับรองแขกได้ประมาณ 98 คน ประกอบด้วยบ้านเดี่ยว บ้านแถว ซึ่งราคาค่าที่พักต่อคนมีตั้งแต่คนละ 150-1,000 บาท และบ้านเดี่ยวเปิดพักได้ 12 คน มี 2 หลังๆ ละ 2,000 บาทต่อคืน ผู้สนใจสามารถจองที่พัก อาหาร การบรรยายสรุปและฉายสไลด์ พร้อมทั้งจ้างเรือเพื่อชมบริเวณ

อ่างเก็บน้ำได้ที่ สวนธุรกิจผลิตไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บางกรวย จังหวัดนนทบุรี โทร. 424-4794, 436-3179

การเดินทางไปเขื่อนจุฬาภรณ์ จากอำเภอเมืองชัยภูมิ ใช้เส้นทางสายชัยภูมิ-ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 201) ถึงทางแยกหนองสองห้อง เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 2055 รวมระยะทางจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 120 กิโลเมตร

น้ำผุดนาเลา เป็นลักษณะที่น้ำจากใต้ดินผุดขึ้นมาแล้วไหลเป็นลำธารไปหล่อเลี้ยงพื้นที่เพาะปลูกต่างๆ น้ำใสไหลตลอดทั้งปี บริเวณที่น้ำผุดขึ้นมาเป็นแอ่งเล็กบ้างใหญ่บ้าง สวยงามแปลกตา น้ำผุดนาเลาอยู่หลังโรงเรียนคอนสารวิทยา ห่างจากสี่แยกบ่อมตำรวจไปทางอำเภอหล่มสักประมาณ 2 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนลูกรังอีก 500 เมตร เลี้ยวซ้ายอีกครั้งหนึ่งไปอีกประมาณ 100 เมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำผุด มีต้นไม้ใหญ่ๆ และศาลาเก่าๆ สำหรับนั่งพักผ่อน

น้ำผุดทับลาว อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของบ้านผาเบียด ห่างจากสี่แยกบ่อมตำรวจประมาณ 11 กิโลเมตร โดยไปตามถนนที่จะไปสู่อำเภอชุมพวงประมาณ 8 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาไปตามถนนลูกรังอีกประมาณ 3 กิโลเมตร

น้ำผุดนางเดือน อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของบ้านนางเดือน ห่างจากสี่แยกบ่อมตำรวจไปตามถนนที่ไปสู่อำเภอชุมพวง แล้วแยกขวามือเข้าบ้านนางเดือนประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นน้ำผุดขนาดใหญ่

น้ำผุดหินลาดวนารมย์ หรือน้ำผุดหินลาด อยู่ที่บ้านน้ำพุหินลาด ตำบลทุ่งพระ ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ 6 กิโลเมตร มีธรรมชาติร่มรื่นเย็นสบาย

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอกำกัฒชุมพวง

ถ้ำแก้ว อยู่ห่างจากถ้ำพระประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นถ้ำขนาดใหญ่ อยู่บนเทือกเขาหัวแดง อีกด้านหนึ่งมีหินงอกหินย้อยเป็นแก้วแวววาวสวยงามมาก

ถ้ำประทุน เป็นถ้ำขนาดกลาง อยู่บนยอดเขาหัวแดง เคยเป็นที่พักทัพของแม่ทัพสมัยโบราณ เคยมีแร่ทองคำและมีบ่อร้อนแร่

ปรากฏอยู่ทั่วไปบริเวณหน้าถ้ำ

ถ้ำวัวแดง เป็นถ้ำใหญ่ที่สวยงามน่าเที่ยวของจังหวัด ตั้งอยู่ในตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 60 กิโลเมตร การเดินทางไปที่ถ้ำวัวแดงยังไม่สะดวก ต้องเดินป่าฝ่าดง แต่ได้เที่ยวป่าอย่างสนุก ในบริเวณถ้ำวัวแดงมีถ้ำใหญ่น้อยหลายแห่ง เช่น ถ้ำยายชี ถ้ำบ่อทอง เป็นต้น

ถ้ำพระ เป็นถ้ำขนาดใหญ่อยู่บนเทือกเขาหัวแดง มีหลายซอกหลายมุมน่าสนใจ มีศาลาสร้างไว้ในถ้ำ เคยมีพระพุทธรูปองค์อยู่และมรดกภาพไปแล้วปัจจุบันมีหลวงพ่อองค์หนึ่งจำพรรษาอยู่ อยู่ในตำบลแหลมทอง ห่างจากที่ว่าการอำเภอภักดีชุมพลประมาณ 20 กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอคอนสวรรค์

บึงแวง เป็นบึงขนาดกลาง เนื้อที่ประมาณ 350 ไร่ รูปร่างค่อนข้างกลม มีถนนวงแหวนสามารถขับรถได้รอบบึง ในช่วงฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน-เดือนเมษายน จะมีนกเป็ดน้ำอพยพจากที่อื่นมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากกว่า 40,000 ตัว ยามเย็นเวลาโพล้เพล้งนกเป็ดน้ำจะโฉบขึ้นเป็นฝูงๆ เต็มท้องฟ้า ตัดกับแสงอาทิตย์อัสดงสวยงามมาก อยู่หน้าที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์ ห่างจากจังหวัดไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 38 กิโลเมตร

พระพุทธรูปใหญ่สมัยทวารวดี อยู่ที่วัดคอนสวรรค์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสวรรค์ ไปทางทิศตะวันออก 5 กิโลเมตร (ทางแยกสถานีส่งน้ำบ้านหนองป่าบึก) เป็นถนนรพช. เป็นพระพุทธรูปหินทรายแกะสลัก องค์ใหญ่รูปทรงสวยงาม สร้างในสมัยทวารวดี ชาวบ้านเรียกว่า “หลวงพ่อใหญ่” นอกจากพระพุทธรูปแล้ว ยังมีโบสถ์หินทราย ที่มีการแกะสลักและไม้แกะสลักอีกหลายชิ้น

ไร่นาลินทวัศ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 28 กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข 201) เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการ มีไม้ประดับนานาชนิด นอกจากนั้นยังมีกิ่งพันธุ์ไม้ต่างๆ เช่น ขนุน มะม่วง ไม้ประดับไว้จำหน่ายอีกด้วย และที่น่าสนใจคือมีกล้วยจากภาคต่างๆ ของไทยสะสมไว้มากมาย ซึ่งหาชมได้ยาก กล้วยบางกลุ่มมีอายุนับร้อยปี อีกทั้งยังมีการแกะสลักอย่างงดงามยิ่ง

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอหนองบัว

ผาเก็ง เป็นภูเขาที่หินใหญ่ยื่นออกมาข้างทาง ทิวทัศน์สวยงามมาก เป็นสถานที่ชมวิวดูหนึ่งของจังหวัดชัยภูมิ บนภูเขานี้มีพระพุทธรูปชัยภูมิพิทักษ์ขนาดใหญ่องค์ยืนสูง 14 ฟุต ประดิษฐานอยู่ในเขตอำเภอหนองบัวแดง เป็นส่วนหนึ่งของภูแล่นคาที่มีบริเวณกว้างพอสมควร ผาเก็งอยู่ในบริเวณวัดชัยภูมิพิทักษ์ (ผาเก็ง)

อยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปตามทางหลวงหมายเลข 2159 (ชัยภูมิหนองบัวแดง) ระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร

งานประเพณี

ประชาชนในจังหวัดชัยภูมิ ประมาณร้อยละ 95 เป็นคนท้องถิ่นเดิม มีวัฒนธรรมประเพณีซึ่งมีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นกับหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนา ประกอบกับ ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัด มีลักษณะเด่นชัดที่เน้นและเชิดชูวีรกรรมความซื่อสัตย์กตัญญูของเจ้าพ่อพระยาแล ทำให้มีงานประจำ และงานประเพณี ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมของจังหวัดดังต่อไปนี้

งานประจำปี ฉลองอนุสาวรีย์เจ้าพระยาแล จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงคุณงามความดีของเจ้าพ่อพระยาแลผู้สร้างเมืองชัยภูมิคนแรก จัดระหว่างวันที่ 12-20 มกราคมของทุกปี ที่บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดและสี่แยกอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพระยาแล ในการจัดงานนี้ประกอบด้วยพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณของเจ้าพ่อพระยาแล ขบวนแห่สักการะอนุสาวรีย์เจ้าพ่อ ขบวนถวายช้างแต่เจ้าพ่อ และขบวนแห่ของอำเภอต่างๆ รวมทั้งการออกร้านจัดนิทรรศการของหน่วยราชการและเอกชน การประกวดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อพระยาแล ที่บริเวณศาลหนองปลาเฒ่า จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12-20 พฤษภาคม ของทุกปี ชาวบ้านจะไปเคารพสักการะดวงวิญญาณของเจ้าพ่อ และรำถวายเจ้าพ่อที่ศาลหลังเก่ากันเป็นจำนวนมาก

ประเพณีรำผีฟ้า เป็นการรำบวงสรวงเป็นกลุ่มๆ ที่ภูพระ ซึ่งมีพระเจ้าองค์ตื้อ เป็นพระพุทธรูปแกะสลักในหินทราย สูงประมาณ 2 เมตร ชาวบ้านถือว่าศักดิ์สิทธิ์มาก การรำบวงสรวงนี้จะมีขึ้นในระหว่างวันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 5 คือเดือนเมษายน และในวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ซึ่งจะมีประชาชนไปทำบุญกันมาก

งานแห่เทียนเข้าพรรษา วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 (ประมาณเดือนกรกฎาคม) เป็นงานที่เทศบาลเมืองชัยภูมิจัดขึ้นทุกปี มีการประกวดเทียนพรรษาที่ประดิษฐ์อย่างสวยงาม เป็นงานที่มีประชาชนให้ความสนใจไม่แพ้งานแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี

นอกจากนี้ยังมีงานประเพณีอื่นๆ ที่จัดเป็นประจำทุกปี เช่นเดียวกับจังหวัดในภาคอีสาน เช่น งานบุญบั้งไฟ หรือบุญเดือนหก ประมาณเดือนพฤษภาคม งานบุญข้าวฉี่ เป็นการฉลองเมื่อเสร็จสิ้นการทำนา ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ งานบุญพระเวส หรืองานบุญเดือนสี่ ประมาณเดือนมีนาคม มีการเทศน์มหาชาติ

สินค้าที่ระลึก

ชัยภูมิมีสินค้าพื้นเมืองและสินค้าที่ระลึกที่คนต่างถิ่นรู้จักมานานแล้ว นั่นคือ ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าฝ้ายพื้นเมือง หมอนสามเหลี่ยม ผ้าขิด และสินค้าพื้นเมืองที่ทำจากผ้าทอมากมาย นอกจากนี้ยังมีได้กรอกพื้นเมืองรสชาติเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งไม่มีที่ใดเหมือน เครื่องจักสานต่างๆ ล้วนฝีมือปราณีตน่าใช้ทั้งสิ้น

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 044)

สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ	811573
ที่ว่าการอำเภอเมืองชัยภูมิ	822004
โรงพยาบาลชัยภูมิ	811005,811644
สถานีขนส่งจังหวัดชัยภูมิ	811344
สถานีตำรวจจังหวัดชัยภูมิ	811242

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1
2102-2104 ถนนมิตรภาพ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทร. (044) 213666-7, 213030 โทรสาร (044) 213667
พื้นที่ความรับผิดชอบ : นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์

4 ถ.ราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100
โทร. 282-9773-6 โทรสาร 282-9775
เปิดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น.